

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

Виконавсько-музикознавчий факультет

Кафедра інтерпретології та аналізу музики

ЗАТВЕРДЖУЮ:

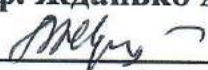
**Гарант освітньо-наукової програми
проф. Шаповалова Л.В.**

_____

« 2 » вересня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Проректор з наукової роботи
проф. Жданько А.М.**

_____

« 02 » вересня 2019 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Музична інтерпретологія»

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Назва дисципліни	Музична інтерпретологія
Інформація про дисципліну	Курс рекомендований здобувачам освітньо-наукового рівня «доктор філософії»/«доктор мистецтв», що навчаються в аспірантурі або асистентурі-стажуванні за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Рік підготовки	2
Семестр	3-4
Лекції (год.)	30
Практичні (семінарські) заняття	-
Самостійна робота (год.)	90
Індивідуальна робота (год.)	-
Кількість кредитів ECTS	4
Загальна кількість годин	120 годин
Очікувані результати навчання	<p>Підготовка здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» («кандидат мистецтвознавства») / «доктор мистецтв» за спеціальністю «Музичне мистецтво» зорієнтована на ознайомлення з фундаментальними засадами музикознавства на ґрунті органічних взаємозв'язків академічної науки з виконавською практикою.</p> <p>Авторський курс містить основи <i>теорії виконавського мистецтва</i> в умовах збереження етно-національних історико-культурних традицій музичного мистецтва XIX–XX ст. Концептуальна модель курсу пов'язана з розв'язанням проблем інтерпретації в практичному вимірі. Кожний аспірант має обрати когнітивні моделі та екстраполювати їх на матеріал дисертації (з урахуванням концертного репертуару, творчих проєктів університету, міста, регіону). Опанування курсу дозволить аспірантам <i>знати</i>:</p> <p>історичну генезу й етапи розвитку вітчизняного виконавського мистецтва як окремої галузі професійної діяльності; поняттєвий апарат</p>

музичної інтерпретології та авторські розробки науковців з питань виконавства;

вміти: здійснювати власні розробки з інтерпретології з метою створення науково-методичного забезпечення навчального процесу; стимулювати впровадження нових методів та інформаційних технологій у процес підготовки музикантів-виконавців і функціонування системи вищої музичної освіти (гендерного підходу, методів музичної соціології, герменевтики); забезпечити шляхи спадкоємності форм і засобів професійної підготовки виконавців в єдності наукової та виконавської шкіл.

Вивчення курсу «Музичної інтерпретології» надає студентам відповідні **компетентності:**

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі музичного мистецтва, володіти методологією наукової та науково-педагогічної діяльності; проводити самостійне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні:

ЗК04. Здатність розробляти наукові проекти, управляти ними, складати пропозиції щодо їх фінансування, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ЗК05. Здатність працювати в міжнародному контексті та дотримуватися норм міжкультурної толерантності та професійної етики.

ЗК06. Здатність презентувати результати досліджень українською та однією з іноземних мов європейського простору.

Спеціальні:

СК03. Здатність до застосування інноваційних технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у галузі музичного мистецтва, інтегрування знань з інших сфер гуманітаристики.

СК04. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

СК05. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в

	<p>наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК06. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою.</p> <p>СК07. Здатність саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності.</p> <p>СК08. Уміння здійснювати підготовку текстів наукових видань, навчально-методичного контенту із забезпечення навчального процесу.</p> <p>Комунікативні: креативний пошук і вміння формулювати дослідницькі завдання, обирати методи її вирішення; систематизувати інформацію та робити власні висновки; відповідально ставитись до наукової праці, самостійно приймати рішення, покровоно досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.</p>
Ключові слова	Музична інтерпретологія, музика як аналог особистості, суб'єкт творчості, когнітивна модель, виконавська рефлексія, стиль, поетика.
Тижневий розклад	2 години на два тиждень (аудиторна робота, дистанційне опрацювання матеріалів курсу); 2 години на тиждень (самостійна робота)
Теми	<p>Змістовний модуль 1: ІНТЕРПРЕТОЛОГІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА</p> <p>Тема 1.1. Структурний алгоритм наукової підготовки виконавця</p> <p>Тема 1.2 Виконавська рефлексія: творчий процес та його наукове моделювання.</p> <p>Змістовний модуль 2: СПЕЦИФІКА ІНТЕРПРЕТОЛОГІЇ як науки про homo musicus</p> <p>Тема 2.1. Інтерпретологія & герменевтика</p> <p>Тема 2.2 Інтерпретологічні виміри музичної комунікації (виконавець – слухач – дослідник).</p> <p>Тема 2.3 Виконавський стиль: суб'єкт творчості; виконавська поетика як система музичних засобів виразності</p>
Процес навчання	Процес навчання за вибором аспіранта відбувається у формі аудиторного/дистанційного навчання. Курс складається з 5 фундаментальних

	<p>тем, завершується іспитом.</p> <p>Система управління навчанням залучає: засоби комунікації та навчальні завдання, форми усного опитування, контрольні питання, семінарські заняття (читання доповідей та їх обговорення як наукової дискусії); написання та захисту проблемних тем, звіти про самостійну роботу, тестування. Для забезпечення навчального процесу для здобувачів підготовлені відповідні матеріали: теоретичні джерела, список джерел до кожної теми, презентації, інтерактивні завдання для розвитку наукового мислення.</p>
Дата і місце заліку	За розкладом
Біографія е-тьютору	Шаповалова Л.В. – зав. кафедрою інтерпретології та аналізу музики, доктор мистецтвознавства, професор
Інформація для зв'язку із е-тьютором	тел. 050 064 97 12
Попередня підготовка	Проходження курсів «Основ наукових досліджень», «Музичної інтерпретації» «Методології наукових досліджень» в обсязі освітньої програми «бакалавра» та «магістра» за спеціальністю «Музичне мистецтво»
Як навчатися?	Опрацьовується теоретичний матеріал за програмою-конспектом і рекомендованою літературою; складається «концептуальна матриця» курсу; обирається відповідна науковій темі когнітивна модель (алгоритм дій); здійснюється самопідготовка до семінарських занять (письмово). Проводиться іспит у різних формах опитування (тестування; захист реферату з творчого напрямку спеціалізації дисертанта).
Навчальні методи та прийоми, що будуть використані протягом курсу	Інтерпретологія як наука спирається на спеціальні методи музикознавства, серед яких є вже усталені (цілісний, інтонаційний, функціонально-структурний, жанровий) і новітні, що розкривають специфіку виконавства: <u>онто-семіотичний</u> (висвітлює зв'язок музики з духовним світом, його генезу, символіку поетичних текстів та ціннісну семантику); <u>когнітивно-системний</u> (визначає тип музичного мислення, дефініції твору, жанру, стилю як цілісності вищого порядку).
Навчальні матеріали	Програма-конспект-лекцій. Література

1. Алексеев А. Интерпретация музыкальных произведений (на основе анализа искусства выдающихся пианистов XX века): уч. пособие. М., 1984. 91 с.
2. Братищев Б. Образ инструмента. *Музыкальная академия*. 1993. №2. С. 87-91.
3. Волкова П. Реинтерпретация художественного текста (на материале искусства XX века) : автореф... доктора иск-я : 17.00.09. Краснодар, 2009. 34 с.
4. Гуренко Е. Проблемы художественной интерпретации (философский анализ). Новосибирск : Наука, 1982. 256 с.
5. Земцовский И.И. Человек музицирующий-Человек интонирующий-Человек артикулирующий. *Музыкальная коммуникация: сб. научных трудов. Серия «Проблемы музыкознания»*. Вып. 8. СПб., 1996. С. 97-103.
6. Интерпретация. *Музыкальная энциклопедия: в 6 т. Т. 2.* / гл.ред.Ю.В.Келдыш. М.: Сов. энциклопедия,1974.С.249-250.
7. Корыхалова Н. Интерпретация музыки: Теоретические проблемы музыкального исполнительства и критический анализ их разработок в современной буржуазной эстетике. Л.: Музыка. Ленингр. отд-ние, 1979. 208 с.
8. Котляревский И. Музыкально-теоретические системы европейского искусствознания. К.: Муз. Україна, 1983. 157 с.
9. Котляревский И. К вопросу о понятийности музыкального мышления. *Музыкальное мышление: сущность, категории, аспекты исследования: сб. ст. / ред.-сост. Л.И.Дыс. К.: Муз. Украина, 1989. С.28-34.*
10. Курт Э. Музыкальная психология (Области и границы музыкальной психологии). *Номо musicus: Альманах музыкальной психологии*. М., 1994. С.7-28.
11. Маринчак В. (протоиерей). Усилие преодоления. *Вторая навигация / сост. М.А. Блюменкрац. М., 1999. С. 70-103.*
12. Медушевский В.В. Таинственные энергии музыки. *Музыкальная академия*. 1992. № 3. С. 54-58.
13. Медушевский В.В. Духовный анализ музыки. М., 2014.420 с.
14. Москаленко В. Лекции по музыкальной интерпретации : учебное пособие. Киев : ТОР «Клякса», 2013. 272 с.
15. Назайкинский Е.Звуковой мир музыки. М.: Музыка, 1988. 254 с.
16. Николаевская Ю.В. Номо interpretatus в музыкальной культуре: теоретический аспект. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. праць. Вип. 29: Харків: ХДУМ ім.І.П.Котляревського, 2014. С.601-*

	<p>614.</p> <p>17. Орлов Г. Время и пространство музыки. <i>Проблемы музыкальной науки</i>. М., 1972. Вып. 1. С. 358-394.</p> <p>18. Орлов Г. Семантика музыки. <i>Проблемы музыкальной науки</i>. М., 1973. Вып. 2. С.434-479.</p> <p>19. Медушевский В. К проблеме сущности, эволюции и типологии музыкальных стилей. <i>Музыкальный современник</i>. М. : Сов. музыка, 1984. Вып. 5. С. 5-18.</p> <p>20. Михайлов М. Стиль в музыке. М.-Л. : Музыка, 1981. 264 с.</p> <p>21. Михайлов М. О некоторых психологических механизмах музыкального мышления. <i>Этюды о стиле в музыке. Статьи и фрагменты</i>. Л. : Музыка, 1981. С. 38-54</p> <p>22. Михайлов М. О понятии стиля в музыке. <i>Вопросы теории и эстетики музыки</i>. М.-Л. : Музыка, 1965. Вып. 4. С. 16-29.</p> <p>23. Цурканенко І. Гендерний аспект музичної інтерпретації. <i>Традиції та інновації у підготовці сучасного фахівця закладів культури і мистецтв</i> (питання удосконалення організації навчальної та виробничої практики у вищих навчальних закладах культури і мистецтв). Харків : «Константа», 2007. С.78-81.</p> <p>24. Шаповалова Л. Духовная реальность музыкального произведения. <i>Проблемы взаимодействия искусства, педагогики та теории і практики освіти</i> : Вып.40: Когнітивне музикознавство. Харків, вид-во «С.А.М», 2014. С.11-32.</p> <p>25. Шаповалова Л. В. Целокупное бытие музыки: о задачах и перспективах интерпретологии. <i>Проблемы взаимодействия искусства, педагогики та теории і практики освіти</i>: зб. наук. праць. Харків: ХДУМ ім.І.П.Котляревського, 2005. Вып. 16. С.196-204.</p> <p>26. Шаповалова Л.В. Владимир Доценко – Homo musicus. Коментар до диску. <i>Проблемы взаимодействия искусства, педагогики та теории і практики освіти</i>. Вып.23: Гітара як звуковий образ світу. Харків : ХДУМ, 2008. С.48-58.</p> <p>27. Шаповалова Л.В. Рефлексия как модус Логоса. <i>Ставропільські філософські студії</i> : зб. паук. праць. Львів : Ставропільгон, 2009. С.133-143.</p> <p>28. Шаповалова Л.В. Апология когнитивного музыковедения. <i>Мир музыки: издание Бакинской консерватории</i>. 2013. № 1.С.41-49.</p> <p>31. Шаповалова Л. Как возможно когнитивное музыковедение? <i>С.Рахманінов на зламі століть: мистецтво як засіб збереження пам'яті народу</i>. Харків, 2012. Вып.7; Ч.1. С.94-110.</p>
Необхідне устаткування	Комп'ютер (ноутбук), програмне забезпечення, підключення до мережі Інтернет
Групові / Індивідуальні види	Фронтальна форма організації навчальної діяльності

<p>навчальної діяльності</p>	<p>Індивідуальне самостійне навчання (пошукові практики) Семінар; творча дискусія. Тестові перевірки Виступи з доповідями. Захист реферату</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>п/к с/р т/к Змістовний модуль1: 10 +5 +10 = 25 (1 семестр); Змістовний модуль2: 10 +5 +10 = 25 (2 семестр) Іспит: +50=100</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності за рівнями компетентності. <u>Незадовільний</u> (іспит не зараховується): виявлення теоретичних знань на початковому рівні; пояснює професійну термінологію та визначення основних термінів спрощено. Опрацьовує матеріал на репродуктивному рівні, переказує прочитаний матеріал без пояснень та самоаналізу. Не бачить логічних зв'язків у межах окремих тем. Не виявляє ініціативи під час навчальних занять. Працює безсистемно. <u>Середній рівень</u> (задовільно): Аспірант володіє теоретичними знаннями навчального курсу на репродуктивному рівні. Бачить логічні зв'язки між окремими темами навчального курсу та розуміє логіку розкриття конкретної теми. Виконує стандартні практичні завдання з незначними помилками, які в змозі пояснити після виправлення викладачем. Працює системно на репродуктивному рівні, не виявляючи творчого інтересу до навчального предмета. Опрацьовує незначну частину додаткової літератури з навчального предмета. <u>Достатній рівень</u> (добре). Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на достатньому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення всіх термінів. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному та частково – пошуковому рівнях. Уміє зіставляти і узагальнювати, іноді робить власні висновки. Може пояснити логічні зв'язки між окремими темами курсу. Виконує стандартні завдання продуктивного рівня з незначними помилками, які в змозі самостійно виправити і пояснити. Працює на продуктивному рівні, виявляє пізнавальний інтерес до навчального предмета та частковий евристичний</p>

	<p>інтерес до музичного мистецтва в цілому. Виконує завдання, рекомендовані до самостійного вивчення. Опрацьовує додаткову літературу з навчального предмета.</p> <p><u>Високий рівень</u> (відмінно):</p> <p>Аспірант володіє теоретичними знаннями навчального курсу на високому рівні та постійно їх поновлює. Знає професійну термінологію, може дати системне визначення всіх термінів. Обізнаний із сучасними науковими школами, теоретичними підходами і концепціями. Опрацьовує теоретичний матеріал на продуктивному та творчому рівнях. Володіє повним обсягом позапрограмного матеріалу, яким користується під час відповіді. Впроваджує теоретичні знання для пояснення незнайомих фактів. Розв'язує будь-які стандартні завдання кількома засобами, в тому числі підвищеної складності. Виявляє ініціативу інтелектуальну компетентність. Творчо підходить до додаткових завдань, матеріалів, рекомендованих для самостійного вивчення, демонструє навички самоконтролю.</p>
Розклад сесії	За необхідністю
Форум	За необхідністю
<p>Питання забезпечення дотримання законодавства у галузі інтелектуального права</p>	<p>Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу академічної доброчесності. Окреслимо його основні складові: Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. Надавати для оцінювання лише результати власної роботи. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів. Видання наукової продукції має відбуватися з дотриманням вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права»</p>